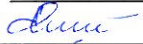

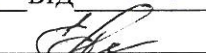
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проведення практичних занять з дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»
для студентів денної форми навчання
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти - бакалавр

«Затверджено»

на засіданні групи
забезпечення спеціальності
Протокол № 7 від 16.05 2022 р.
Голова групи Смірнова К.В.

«Затверджено»

на засіданні кафедри публічного
управління та менеджменту
природоохоронної діяльності
Протокол № 7 від 2.05 2022 р.
Зав. кафедри Павленко О.П.

Одеса 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до проведення практичних занять з дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

для студентів денної форми навчання

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Рівень вищої освіти - бакалавр

«Затверджено»
на засіданні групи
забезпечення спеціальності

Одеса 2022

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Державне та регіональне управління» для студентів денної форми навчання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» / Укладач: к.е.н., доц. Розмарина А.Л. Одеса: ОДЕКУ, 2022. 25 с., укр. мова.

ЗМІСТ

	Стор.
1 Загальна частина	5
1.1 Передмова.....	5
1.2 Перелік навчальної літератури.....	7
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять	9
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління	
Практичне заняття 1. Основи теорії державного управління.....	9
Практичне заняття 2. Державна влада та державне управління.....	10
Практичне заняття 3. Система органів державної влади в Україні	11
Тести до розділу 1	12
Розділ 2. Державне управління на регіональному рівні. Ефективність державного управління.....	16
Практичне заняття 4. Державне управління на регіональному рівні.....	16
Практичне заняття 5. Місцеве самоврядування.....	17
Практичне заняття 6. Внутрішня організація та управління органу державної влади.....	18
Практичне заняття 7. Ефективність державного управління. Державний контроль.....	19
Практичне заняття 8. Розвиток системи державного та регіонального управління.....	20
Тести до розділу 2	22

1 Загальна частина

1.1 Передмова

Предметом вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» є вивчення та дослідження системи управління державою та регіонами і закономірностей розвитку цієї системи.

Метою вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» є формування у студентів спеціальних теоретичних знань і практичних навичок у галузі розуміння сутності і соціальної цінності державної влади в умовах сучасного громадянського суспільства, механізму державного та регіонального управління, його основних суб'єктів, об'єктів, функцій і принципів, методів і форм розвитку та регулювання.

Методичні вказівки до проведення практичних занять студентів з дисципліни «Державне та регіональне управління» містять повчання з рішення задач з даної дисципліни.

Після виконання практичних завдань студенти повинні *вміти*:

- дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;

- використовувати знання про статус і функції органів державної влади та місцевого самоврядування, визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні;

- розрізняти типи структур управління, використовувати знання про сутність реформування організаційних структур державних органів;

- розмежовувати стадії управлінської діяльності, класифікувати функції державного управління за встановленою системою критеріїв; застосовувати методи управлінського контролю;

- визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні.

Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Державне та регіональне управління» призначені для допомоги у практичних заняттях з вказаної дисципліни студентам денної форми навчання.

Силлабусом з дисципліни «Державне та регіональне управління» передбачено проведення навчальних занять у вигляді лекцій та практичних занять. Підсумкова атестація - іспит.

Практичний модуль з практичних занять містить у собі два відповідних змістовних модулі.

Після вивчення практичного змістовного модуля 1 (ЗМ-П1) студенти повинні вміти: вибирати раціональні форми організації управління; визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації державного управління в Україні; класифікувати функції державного та регіонального управління; визначати переваги та недоліки адміністративних, економічних, соціально-психологічних та неформальних методів державного управління; аналізувати моделі державного управління; давати оцінку

державного управління в окремих сферах суспільного розвитку; аналізувати функції і повноваження системи органів законодавчої, виконавчої і судової влади; визначати особливості управління соціальною сферою, зовнішньоекономічною діяльністю, сферою обігу і торгівлі тощо. Наявним навчально-методичним забезпеченням є підручники [1-3].

Вивчення ЗМ-П1 завершується усним опитуванням та виконанням контрольної роботи.

Після вивчення практичного змістовного модуля 2 (ЗМ-П2) студенти повинні вміти: визначати основні завдання, правовий статус, компетенцію місцевих державних адміністрацій; аналізувати відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних і горизонтальних зв'язків; визначати джерела надходжень коштів у місцеві бюджети та напрями їх використання; розробляти пропозиції щодо удосконалення системи управління фінансами на регіональному рівні; визначати особливості місцевого самоврядування; аналізувати риси, функції та принципи державної служби в Україні; визначати чинники та критерії ефективності державного управління; надавати економічну оцінку ефективності функціонування органу державної влади; розробляти пропозиції щодо підвищення ефективності державного управління та удосконалення взаємовідносин гілок державної влади в Україні. Наявним навчально-методичним забезпеченням є підручники [1-3].

Вивчення ЗМ-П2 завершується усним опитуванням та виконанням контрольної роботи.

До заходів поточного модульного контролю виконання самостійної роботи студентів з практичної частини дисципліни «Державне та регіональне управління» належить усне опитування (УО) під час практичних занять і модульні контрольні роботи (МКР1 і МКР2). Максимальна кількість балів, яку може одержати студент при виконанні ЗМ-П1 та ЗП-2 протягом навчального семестру становить **60 балів** (табл.1).

Таблиця 1 - Максимальна кількість балів по практичним модулям

№ ЗМ	Максимальна кількість балів	
	МКР1	УО
ЗМ-П1	20	10
ЗМ-П2	20	10
УСЬОГО:	60	

Методика проведення та оцінювання контрольних заходів ЗМ-П1 та ЗП-2 полягає в оцінюванні активності студента на практичних заняттях, правильності виконання завдань і повноті відповідей на запитання.

Поточний контроль роботи студента у вигляді отриманих балів заноситься в інтегральну відомість з навчальної дисципліни і сума балів, яку отримав студент за всіма змістовними модулями формують кількісну оцінку.

Студент вважається допущеним до іспиту, якщо він виконав усі практичні роботи, передбачені силлабусом дисципліни, та набрав суму балів за практичну частину дисципліни не менше 36 балів.

1.2 Перелік навчальної літератури

Основна література

1. Архіререєв С.І., Губанова Н.Н., Кузьменко О.В., Митрофанова А.С. Державне та регіональне управління: Навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванчека І.С., 2018. 128 с.
2. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, А. Ю. Васіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. Тернопіль, 2014. 452 с.
3. Круш П.В., Кожемяченко О.О. Регіональне управління: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2016. 248с.

Додаткова література

4. Авер'янов, В. Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов. К. : Юстиніан, 2007. 288 с.
5. Голіков А.П., Дейнека О.Г., Позднякова Л.О., Черномаз П.О. Регіональна економіка та природокористування. К.: Центр учбової літератури, 2021.
6. Дідківська Л.І. Державне регулювання економіки. К. : Знання, 2007. 214 с.
7. Мельник, А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. К. : Знання, 2009. 582 с.
8. Литвиненко В.І. Регіональна економіка : підручник. К. : ЦУЛ, 2011. 384 с.
9. Оболенський, О. Ю. Державна служба : підручник / О. Ю. Оболенський. К. : КНЕУ, 2016. 472 с.
10. Основи теорії державного управління : навч. посібник / В.В.Дементьєв, М.В.Гордон, Н.В.Оленцевич та ін.. Донецьк: ТОВ «ДРУК-ІНФЦ», 2012. 311 с.
11. Регіональне управління : підручник / За заг. ред. Ю.В.Ковбасюка, В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2014. 512 с.
12. Єпіфанов А. О. Управління регіоном : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. О. Єпіфанов, М. В. Мінченко, Б. А. Дадашев ; за заг. ред. А. О. Єпіфанова. Суми : УАБС НБУ, 2008. 361 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
2. Сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

3. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
4. Сайт Конституційного Суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
5. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентіві України. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
6. Урядовий веб-сайт «Громадянське суспільство і влада». URL: <http://civic.kmu.gov.ua/consult.mvc/kmu/news/article>
8. Офіційний електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – URL: [http:// www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua).
9. Електронна бібліотека ОДЕКУ www.library-odeku.16mb.com
10. Репозиторій ОДЕКУ <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Практичне заняття 1. Основи теорії державного управління

Мета заняття: розглянути соціальну природу поняття «державне управління», його мету та зміст; особливості державного управління як різновиду соціального управління; виробити навички користування понятійно-категоріальним апаратом дисципліни державного управління.

Професійні компетентності: здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями щодо прийняття ефективних управлінських рішень.

Питання для обговорення

1. Державне управління як системне суспільне явище.
2. Системні характеристики державного управління.
3. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу.
4. Об'єкт державного управління та предмет вивчення.
5. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст.
6. Основні теорії державного управління.

Практичні завдання

1. Проведіть порівняльний аналіз сучасних теорій і концепцій державного управління.

2. Сьогодні поширеною у розвинених країнах є концепція «доброго» або «належного врядування» («good governance»). Визначте її переваги та недоліки.

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Теорія раціональної бюрократії М. Вебера.
2. Методи дослідження у державному управлінні.
3. Особливості формування європейських та американської школи державного управління.

Література: основна [1, с.5-11; 2, с.9-16], додаткова [4, 7, 10], інформаційні ресурси [1-3].

Практичне заняття 2. Державна влада та державне управління

Мета заняття: поглибити знання щодо сутності держави як керівної системи, форми державного устрою та правління, політичного режиму; розглянути принципи, цілі, методи, організаційну структуру державного управління.

Професійні компетентності: розвинути уміння аналізу і оцінки зарубіжного досвіду державного управління, його використання у вітчизняній практиці.

Питання для обговорення

1. Як співвідносяться між собою суб'єкт та об'єкт управління?
2. Роль ринкової інфраструктури в організації державного та регіонального управління.
3. Охарактеризуйте основні функції державного управління.
4. Які існують методи державного управління?
5. Охарактеризуйте унітарну та федеративну організацію державного управління.
6. Охарактеризуйте моделі державного управління.
7. Яку роль відіграють зворотні зв'язки в системі державного управління?

Практичні завдання

1. Зробити порівняльний аналіз президентської, парламентської та президентсько-парламентської (змішаної) республіки. Навести приклади країн з відповідними формами державного правління.
2. Зробити порівняльну характеристику унітарних та федеративних держав. Навести приклади унітарних та федеративних держав. Порівняння подати у вигляді таблиці.
3. Зробити порівняльну характеристику демократичного і недемократичного політичного режиму. Порівняння подати у вигляді таблиці.
4. Наведіть приклади методів, що використовуються в державному управлінні.

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Американська модель державного управління (інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).
2. Японська модель державного управління (інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).

3. Європейська модель державного управління (на прикладі Німеччини, Великобританії, Франції, Польщі і інших країн, інституціональний, функціональний і організаційний аналіз; центральні, регіональні і місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії).

Література: основна [1, с.13-18; 2, с.9-16], додаткова [7, 10], інформаційні ресурси [1-3].

Практичне заняття 3. Система органів державної влади в Україні

Мета заняття: розглянути роль різних гілок влади у процесі державного управління. розвинути уміння здійснювати аналіз взаємозв'язків інститутів публічної влади, тенденцій і обумовлюючих факторів державотворення.

Професійні компетентності: розвинути уміння здійснювати аналіз взаємозв'язків інститутів публічної влади, тенденцій і обумовлюючих факторів державотворення.

Питання для обговорення

1. Президент України, його правовий статус та функції у сфері державного управління.
2. Верховна Рада України, її правовий статус та функції у сфері державного управління.
3. Загальна характеристика та управлінські зв'язки органів виконавчої влади України (центральні та регіональні).
4. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.
5. Кабінет Міністрів України, його правовий статус та функції у сфері державного управління.
6. Центральні органи виконавчої влади України, їх правовий статус та функції у сфері державного управління.
7. У чому полягає співробітництво Уряду, Президента України та ВР України у сфері досягнення соціально-економічного розвитку країни?

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності Президента України як глави держави за ст. 106 Конституції України.

Використовуючи Конституцію України дати відповіді на наступні питання:

- 1) Конституційно-правовий статус Президента України
- 2) Хто може бути обраний на посаду Президента України?
- 3) Які обмеження існують щодо діяльності Президента України?
- 4) Як обирається Президент України?

5) Як здійснюється вступ на пост Президента України?

2. Зобразіть схематично структуру Верховної Ради України. Верховна Рада – парламент є єдиним органом законодавчої влади в Україні. Поясніть, яким чином Верховна Рада впливає на діяльність органів державної влади та органів місцевого. Охарактеризуйте повноваження Верховної Ради у сфері державного управління відповідно до статті 85 Конституції України.

3. Зобразіть схематично судову систему України та систему прокуратури України. Які повноваження вони мають?

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Законодавча влада в Україні: поняття, структура, функції.
2. Виконавча влада в Україні: поняття, структура, класифікація, функції.
3. Судова влада в Україні: поняття, структура, функції.
4. Інститут президентства та державне управління.

Література: основна [1, с.28-32, с. 44-50; 2, с.9-16], додаткова [4, 7, 10], інформаційні ресурси [1-4].

Тести до розділу 1

1. Об'єктом дослідження державного управління як науки є:

- а) проблема відбору кадрів та підготовки посадових осіб;
- б) діяльність органів державної влади;
- в) методи державного управління;
- г) організація державного управління на різних рівнях.

2. Центральною гіпотезою в теоріях врядування є наступне положення:

- а) спектр державних органів сьогодні зростає;
- б) відбувається тісна взаємодія між державними органами та представниками громадянського суспільства;
- в) необхідно ширше використовувати бізнес-підходи в системі державного врядування;
- г) вірні відповіді а) і б).

3. До об'єктів державного управління відносять:

- а) міністерства;
- б) місцеві державні адміністрації;
- в) галузь промисловості;
- г) посадових осіб.

4. В основу ліберальної моделі державного управління закладена концепція:

- а) саморегулювання ринкової економіки;
- б) пріоритетної спрямованості державної політики на соціальну сферу;
- в) розвитку матеріального виробництва за допомогою нарощування інвестицій, збільшення продуктивності праці, постійній підтримці експорту капіталів і товару.

5. Президент України здійснює такі функції у сфері державного управління:

- а) формує стратегію соціально-економічного розвитку країни;
- б) вносить пропозиції про зміну умов оподаткування, одержання пільгових кредитів, визначення особливостей приватизації, демонополізації підприємств;
- в) видає спеціальні дозволи (ліцензії) на проведення окремих видів підприємницької діяльності;
- г) підписує закони, прийняті Верховною Радою України.

6. До суб'єктів державного управління відносять:

- а) уряд;
- б) підприємство;
- в) галузь промисловості.

7. Модель державного управління, яка свідчить про високий ступінь втручання держави в економіку, називається:

- а) ліберальна модель;
- б) неоліберальна модель;
- в) європейсько-кейнсіанська модель;
- г) японська модель.

8. Парламент як головний законодавчий та представницький орган держави виконує функції:

- а) законодавчу та комунікативну;
- б) ідеологічну;
- в) контроль за діяльністю виконавчої влади;
- г) усі відповіді вірні.

9. Унітарні держави часто мають:

- а) однопалатний парламент;
- б) двопалатний парламент;
- в) трипалатний парламент;
- г) немає вірної відповіді.

10. До органів центральної виконавчої влади відносять:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) міністерства;
- в) державні служби, агентства, інспекції;
- г) усі відповіді вірні.

11. Об'єктом дослідження державного управління як науки є:

- а) проблема відбору кадрів та підготовки посадових осіб;
- б) діяльність органів державної влади;

- в) методи державного управління;
- г) організація державного управління на різних рівнях.

12. Призначення системи державного управління полягає у:

- а) впорядкуванні конкуренції;
- б) лібералізації командної економіки.
- в) удосконаленні ринкової інфраструктури;
- г) забезпеченні ефективного функціонування та збалансованого розвитку національної економічної системи.

13. Японська модель державного управління передбачає:

- а) високий ступінь втручання держави в економіку;
- б) пріоритетної спрямованості державної політики на соціальну сферу;
- в) розвитку матеріального виробництва за допомогою нарощування інвестицій, збільшення продуктивності праці, постійній підтримці експорту капіталів і товару.

14. Верховна Рада України є:

- а) вищим законодавчим органом;
- б) вищим виконавчим органом;
- в) вищою арбітражною інстанцією;
- г) вищим органом місцевого самоврядування.

15. Президент України є головою:

- а) держави;
- б) парламенту України;
- в) уряду України;
- г) державної адміністрації України.

16. До принципів судочинства не відносять:

- а) законність;
- б) рівність перед законом і судом усіх учасників судового процесу;
- в) закритість судового розгляду;
- г) забезпечення права оскарження судового рішення.

17. В основі класової теорії становлення держави закладено, що держава розглядається як:

- а) засіб задоволення повсякденних потреб, вирішення спільних справ та регулювання відносин «народ-держава»;
- б) результат поділу суспільства на класи і є засобом класової боротьби;
- в) правовий та інституційний засіб регулювання суспільних відносин;
- г) політичний ринок, на якому встановлення державної влади відбувається в результаті проведення «торгів», предметом яких стають голоси виборців.

18. В основі організаційно-правового підходу становлення держави закладено, що держава розглядається як:

- а) засіб задоволення повсякденних потреб, вирішення спільних справ та регулювання відносин «народ-держава»;
- б) результат поділу суспільства на класи і є засобом класової боротьби;
- в) правовий та інституційний засіб регулювання суспільних відносин;

г) політичний ринок, на якому встановлення державної влади відбувається в результаті проведення «торгів», предметом яких стають голоси виборців.

19. До об'єктів державного управління відносять:

- а) підприємство;
- б) місцеві державні адміністрації;
- в) міністерства;
- г) посадових осіб.

20. Модель державного управління, що передбачає пріоритетну спрямованість державної політики на соціальну сферу, називається:

- а) ліберальна модель;
- б) соціально-демократична;
- в) європейсько-кейнсіанська модель;
- г) японська модель.

Розділ 2. Державне управління на регіональному рівні. Ефективність державного управління

Практичне заняття 4. Державне управління на регіональному рівні

Мета заняття: розглянути державне управління на регіональному рівні, основні напрями регіонального управління, механізми реалізації регіональної політики держави.

Професійні компетентності: розвинути уміння досліджувати роль місцевого самоврядування у розвитку регіону, аналізувати проблемні питання регіонального управління та знаходити шляхи їх вирішення.

Питання для обговорення

1. Регіональне управління: суть, цілі і функції.
2. Поняття, сутність і принципи регіональної політики.
3. Основні напрями регіонального управління.
4. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів.
5. Державні і регіональні програми.
6. Території із спеціальним статусом: поняття і значення.
7. Роль органів державного управління і місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону.

Практичні завдання

1. Проаналізуйте Державну стратегію регіонального розвитку до 2030 року та основні складові державної регіональної політики.
2. Ознайомтеся зі «Стратегією сталого розвитку Одеської області до 2030 р.». Які основні цілі (пріоритети) сталого розвитку Одеської області до 2030 р.?
3. Розкрийте суть поняття «регіон». Обґрунтуйте як здійснюється регіональне управління.
4. Розкрийте суть діяльності місцевих державних адміністрацій.

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Регіональні органи державного управління.
2. Правовий статус та компетенції місцевих державних адміністрацій.
3. Регіональне управління та місцеве самоврядування.
4. Державна регіональна політика.
5. Регіональна екологічна безпека. Регіональна соціальна безпека

Література: основна [1, с.36-42; 2, с.29-36], додаткова [5, 8, 11, 12], інформаційні ресурси [5, 6, 8].

Практичне заняття 5. Місцеве самоврядування

Мета заняття: дослідити роль місцевого самоврядування у системі публічної влади України.

Професійні компетентності: формувати уміння забезпечувати партнерство органів місцевого самоврядування, бізнесу, громадських організацій, громадян у процесі реалізації потреб громади.

Питання для обговорення

1. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління.
2. Основні положення організації і здійснення місцевого самоврядування.
3. Система місцевого самоврядування в Україні.
4. Асоціації як добровільні об'єднання органів місцевого самоврядування.
5. Функції місцевого самоврядування.
6. Посадові особи органів місцевого самоврядування, їх правовий статус (відповідно до Закону України "Про посадових осіб місцевого самоврядування").

Практичні завдання

1. Схематично зобразіть структуру і склад органів місцевого самоврядування в Україні.
2. Визначте функціональні завдання муніципальних органів публічного управління на різних рівнях соціальної структуризації громади (приватний будинок, багатоквартирний будинок, вулиця, мікрорайон, територіальна громада в цілому).
3. Запропонуйте механізми забезпечення публічності управління на муніципальному рівні.
4. Проаналізуйте процес формування виконавчих органів місцевого самоврядування.

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування, характеристика документів, їх значення.
2. Проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.
3. Модель взаємодії органів місцевого самоврядування з органами виконавчої влади та з підприємствами різних форм власності.

Література: основна [1, с.60-74], додаткова [5, 8], інформаційні ресурси [5, 6].

Практичне заняття 6. Внутрішня організація та управління органу державної влади

Мета заняття: розглянути організаційну структуру та внутрішню організацію органу виконавчої влади; розглянути питання розробки, прийняття, та організації виконання управлінських рішень. дослідити роль місцевого самоврядування у системі публічної влади України.

Професійні компетентності: виробити навички аналізу та оптимізації організаційної структури організації

Питання для обговорення

1. Орган влади як об'єкт організації державного управління.
2. Організація як процес і функція управління.
3. Суть і особливості менеджменту органу державної влади.
4. Стратегічне управління і формування програми діяльності органу державної влади.
5. Функціональний аналіз і контролінг діяльності органу державної влади.
6. Забезпечення законності в державному управлінні.
7. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

Практичні завдання

1. Зробіть класифікацію державних органів за такими критеріями:
 - за територіальним масштабом діяльності;
 - за способом утворення;
 - в залежності від обсягу й характеру компетенції;
 - за порядком вирішення підвідомчих питань.
2. Проаналізуйте існуючі в управлінській теорії два основних види організаційних структур (бюрократичні та адаптивні). Доведіть, що до бюрократичних організаційних структур відносяться: лінійна, функціональна та лінійно-функціональна, а до адаптивних організаційних структур відносяться: програмно-цільова, матрична, дивізіональна.
3. Використовуючи Закон України «Про доступ до публічної інформації» виконайте наступне завдання.

До територіального органу міністерства юстиції телефоном звернувся громадянин та попросив надати йому копію штатного розпису і кошторис управління юстиції, а також надати інформацію про порядок реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Обговоріть цю ситуацію в групі і дайте обґрунтовані відповіді на такі запитання:

- 1) Чи повинна бути надана ця інформація?
- 2) У якій формі та впродовж якого строку?
- 3) Якою буде відповідь, якщо громадянин запитує також інформацію про заробітну плату, яку отримали конкретні працівники?
- 4) Якою буде відповідь, якщо громадянин запитує особову справу працівника? Якщо у цій справі міститься інформація про освіту працівника, а перед цим у ЗМІ було оприлюднено інформацію про те, що цей працівник нібито вказав неправдиву інформацію про свою освіту?

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів публічної влади в Україні.
2. Інформаційне і комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади.
3. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади.
4. Підготовка і ухвалення управлінських рішень в органах виконавчої влади.

Література: основна [1, с.76-82], додаткова [4, 6, 7], інформаційні ресурси [1-4, 8].

Практичне заняття 7. Ефективність державного управління. Державний контроль

Мета заняття: розглянути поняття ефективності в управлінні; чинники та критерії ефективності державного управління; зміст, види та правові засади державного контролю у сфері виконавчої влади в Україні, його.

Професійні компетентності: розвинути уміння оцінювати якість, результативність і ефективність діяльності органів державного управління і контролю.

Питання для обговорення

1. Поняття ефективності управління.
2. Основні критерії соціальної ефективності державного управління.
3. Зміст економічної оцінки функціонування органу державної влади.
4. Призначення та процеси контролю діяльності органу державної влади. Охарактеризуйте види контролю

5. Основні завдання підвищення ефективності контролю у сфері державного управління.
6. Система зовнішнього контролю в Україні.
7. Особливості конституційного, судового, парламентського контролю.
8. Принципи і особливості державного фінансового контролю. Функції спеціальних контролюючих органів.

Практичні завдання

1. Ознайомтесь з практикою оцінки ефективності державного управління у розвинених країнах.
2. Як можна використати світовий досвід з оцінки якості державного управління в Україні?
3. Розробіть критерії оцінювання якості певної державної послуги в Україні.

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Ефективність діяльності управлінських органів і посадовців.
2. Система зовнішнього контролю в Україні.
3. Громадський контроль: проблеми та перспективи.
4. Напрями підвищення ефективності діяльності управлінських органів і посадовців.

Література: основна [1, с.92-98], додаткова [4, 6, 7], інформаційні ресурси [8].

Практичне заняття 8. Розвиток системи державного та регіонального управління

Мета заняття: розглянути перспективи розвитку системи державного і регіонального управління, світові тенденції демократизації державного управління, зарубіжний досвід проведення реформ.

Професійні компетентності: розвинути уміння враховувати вітчизняний та зарубіжний досвід публічного управління.

Питання для обговорення

1. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері управління.
2. Реформування центральних органів виконавчої влади.
3. Здійснення владних повноважень на місцевому рівні.

4. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях державного управління.
5. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком.

Практичні завдання

1. Проаналізуйте сучасні моделі державного управління у світі. Визначте основні характеристики кожної моделі.
2. Визначте основні напрями реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії.

Теми виступів, дискусій та презентацій

1. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління.
2. Реформа місцевого самоврядування: проблеми та перспективи.
3. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів.
4. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії

Література: основна [1, с.108-112], додаткова [4, 5. 11], інформаційні ресурси [7].

Тести до розділу 2

- 1. До органів центральної виконавчої влади відносять:**
 - а) функціональні і галузеві міністерства;
 - б) державні комітети;
 - в) центральні органи виконавчої влади, наділені спеціальним статусом;
 - г) усі попередні відповіді вірні.
- 2. Соціально-демократична модель державного управління передбачає:**
 - а) високий ступінь втручання держави в економіку;
 - б) пріоритетну спрямованість державної політики на соціальну сферу;
 - в) розвиток матеріального виробництва за допомогою нарощування інвестицій, збільшення продуктивності праці, постійній підтримці експорту капіталів і товару.
- 3. Державна служба поділяється на такі види:**
 - а) цивільна (загальнофункціональна) та мілітаризована;
 - б) публічна та цивільна;
 - в) служба в державних органах та їх апараті.
- 4. Сукупність структурних елементів (підрозділів, посадових осіб) і взаємозв'язків між ними – це:**
 - а) організаційна структура державного органу;
 - б) ланка управління державного органу;
 - в) рівень управління державного органу.
- 5. Парламентський контроль здійснюється:**
 - а) Конституційним судом України;
 - б) Верховною Радою України;
 - в) об'єднаннями громадян;
 - г) Державною фіскальною службою.
- 6. Відповідальним за підготовку та виконання обласних, районних місцевих бюджетів є:**
 - а) місцева державна адміністрація;
 - б) Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
 - в) Кабінет Міністрів України.
- 7. Здатність системи державного управління в процесі свого функціонування забезпечити задоволення соціально-економічних потреб суспільства в умовах обмежених ресурсів:**
 - а) планування державної діяльності;
 - б) контроль за державною діяльністю;
 - в) ефективність державного управління.
- 8. Спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та його відмова від превалювання приватного інтересу під час виконання обов'язків являє собою принцип:**
 - а) професіоналізму;
 - б) добросовісності;
 - в) патріотизму;
 - г) ефективності.
- 9. Місцеві державні адміністрації на відповідній території:**

а) взаємодіють з сільськими, селищними і міськими радами, їх виконавчими органами та головами;

б) сприяють у здійсненні ними власних повноважень місцевого самоврядування, зокрема у вирішенні питань економічного, соціального та культурного розвитку відповідних територій;

в) сприяють зміцненню матеріальної та фінансової бази місцевого самоврядування;

г) усі попередні відповіді вірні.

10. Ефективність державного управління може бути проаналізована на таких рівнях:

а) загальна соціальна ефективність;

б) ефективність функціонування суб'єктів державного управління;

в) ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб;

г) всі відповіді вірні.

11. Повноваження голів МДА припиняються Президентом України у разі:

а) висловлення недовіри половиною складу відповідної ради;

б) порушення ними Конституції України і законів України;

в) виявлення факту подвійного громадянства; визнання судом недієздатним;

г) вірні відповіді б) та в).

12. За якою процедурою призначаються голови місцевих державних адміністрацій (МДА)?

а) голови МДА призначаються на посаду Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України на строк повноважень Президента України;

б) голови МДА призначаються на посаду Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України;

в) голови МДА призначаються Прем'єр-міністром України за поданням Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства;

г) голови МДА обираються на виборах шляхом прямого, таємного голосування.

13. В основі класової теорії становлення держави закладено, що держава розглядається як: а) засіб задоволення повсякденних потреб, вирішення спільних справ та регулювання відносин «народ-держава»;

б) результат поділу суспільства на класи і є засобом класової боротьби;

в) правовий та інституційний засіб регулювання суспільних відносин.

14. Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, а також забезпечує функціональне управління державною службою в державних органах є:

а) Кабінет Міністрів України;

б) місцеві державні адміністрації;

в) Національне агентство України з питань державної служби.

15. До основних функцій місцевих фінансів відносять:

а) формування фондів грошових ресурсів для забезпечення діяльності місцевих органів влади;

б) розподіл і використання коштів за напрямками і в інтересах комплексного розвитку відповідних територій та адміністративно-територіальних утворень та одиниць;

в) контроль за фінансово-господарською діяльністю підвідомчих регіональним органам та органам місцевого самоврядування підприємств, організацій, установ;

г) усі попередні відповіді вірні.

16. Органом місцевого самоврядування в Україні є:

а) управління економіки місцевої державної адміністрації України;

б) місцева рада;

в) Фонд Державного майна та його регіональні відділення;

г) місцева державна адміністрація.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проведення практичних занять з дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»
для студентів денної форми навчання
Спеціальність «Менеджмент»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Укладач: к. е. н. Розмарина А.Л.

Підп. до друку

Формат

Папір

Умовн. друк. арк..

Тираж

Зам. №

Надруковано з готового оригінал-макету

Одеський державний екологічний університет

65016, Одеса, вул. Львівська, 15
